

OP BEZOEK BIJ CHARLES DOWDING

'NIET SPITTEN' IN DE PRAKTIJK

Charles Dowding is een van de eersten die de 'no dig-methode' op commerciële schaal toepast. Geïnspireerd door de tegendraadse werkwijze van Ruth Stout stopt hij begin jaren tachtig met ploegen en spitten en brengt hij zijn methode in de loop der jaren op verschillende locaties in de praktijk. Maar waarom zou je eigenlijk niet spitten?

Voor mij vormt de *no dig*-aanpak van Charles Dowding een belangrijk stuk in mijn persoonlijke permacultuurpuzzel. Hoewel voedselbossen inspireren, zie ik nog niet hoe ik alle eenjarigen uit mijn dieet kan weren. Dat betekent dat ik daar een plek voor moet vinden in mijn ontwerp. Dowdings werkwijze biedt daar handvatten voor: hij teelt eenjarige planten zonder te spitten. Bovendien spreekt zijn methode me aan vanwege de no-nonsense aanpak en een kritische en vragende houding ten opzichte van bestaande boerenwijsheden. Vragen waarom in plaats van doen zoals het je geleerd is en steeds blijven kijken of wat je doet inderdaad een beter effect heeft.

En nooit meer spitten natuurlijk – wie wordt daar niet blij van?

Homeacres

In het voorjaar van 2014 reis ik daarom voor een cursus *market gardening* af naar Engeland. In het idyllische Somerset heeft Charles Dowding sinds 2012 een plek om te schrijven, cursussen te geven en vanzelfsprekend een kleine *market garden* te bestieren. Voor die tijd heeft hij verschillende tuinderijen opgezet, variërend in grootte van de huidige 1500 m² tot 5,5 ha in de jaren tachtig. In landen uiteenlopend van Engeland en Frankrijk tot Gambia heeft hij in die periode zijn *no dig*-methode in de praktijk gebracht en geperfectioneerd.

De cursus vindt plaats in de warme, huiselijke sfeer van *Homeacres*, een kleine cottage met een serre met zicht op de tuin. In deze serre brengen we de meeste

FOTO'S Alex Schreiner
AUTEUR Alex Schreiner

In 2008 was Alex een van de initiatiefnemers van Transitie de Pijp en betrokken bij de oprichting van een buurtmoestuin in Amsterdam waar ze met permacultuur in aanraking kwam. Momenteel volgt ze de opleiding 'Biologisch-dynamische landbouw' en is ze bezig een tuinderij op te zetten op basis van permacultuur. Zie www.devoedselketen.nl voor een impressie van de tuinderij.

tijd door. Vraag- en antwoordsessies aan de houten tafel worden afgewisseld met kijkjes in de praktijk van de tuin. In de woonkamer met houtkachel neemt Dowding ons aan de hand van foto's mee naar de verschillende tuinderijen die hij gerund heeft en maakt zo zijn praktijkervaring inzichtelijk.

Ruimte voor experiment

Op *Homeacres* heeft Dowding een aantal proefbedden waar hij wel en niet spitten nauwgezet met elkaar vergelijkt. Opvallend is zijn open en eerlijke houding ten opzichte van deze experimentele bedden. Zo geeft hij tijdens de cursus aan dat hij op deze nieuwe locatie merkt dat de gespitte bedden minder last hebben van emelten (de larven van de langpootmug), waarschijnlijk doordat deze door het spit-

Charles Dowding laat zijn no-dig bedden zien op Homeacres

ten blootgesteld worden aan vogels en zo sneller opgeruimd worden dan in de niet-gespitte bedden. Normaal gesproken is dit een tijdelijk probleem; langpootmuggen leggen hun eitjes in grasland, je hebt daarom vooral last van emelten in grond die je net van grasland tot tuin hebt omgevormd. Maar hier houden ze in jaar twee ook aan en Dowding vraagt zich af of dit een terugkerend probleem gaat zijn in de niet-gespitte bedden. Zijn voorlopige conclusie over de vergelijking is overigens positief: qua opbrengst doen de niet-gespitte bedden niet onder voor de bedden waarin wel gespit wordt en qua kwaliteit scoren de niet-gespitte bedden duidelijk beter.

De natuur nabootsen

Een belangrijk onderdeel van Dowdings *no dig gardening* is compost gebruiken als mulch. Elk jaar brengt hij voor de winter een laag compost aan op de bedden. In het begin 5 cm, later bouwt hij dat af

naar 2,5 cm. Dit kopieert het natuurlijke proces van vallende bladeren in de herfst. Eventuele klompen in de compost vallen in de winter uit elkaar en in de lente heb je een mooie vruchtbare grond waarin direct geplant of gezaaid kan worden. De compost voegt voedingsstoffen toe aan de bodem en verhoogt het organische stofgehalte. Dit zorgt weer voor een betere bodemstructuur: bij kleigrond door de grond los te houden, bij zandgrond helpt het de bodem vocht beter vast te houden.

Niet spitten en het bodemleven

Onder de grond heeft het niet spitten natuurlijk nog meer effect. Door de grond niet meer te verstoren krijgt het bodemleven de kans zich te ontwikkelen en zo te helpen bij de opbouw van een mooie bodemstructuur en het verspreiden van organisch materiaal.

Spitten doorbreekt dit bodemvoedselweb. Waar de meeste wormen er waar-

schijnlijk niet lang van wakker liggen als ze plotseling 20 cm dieper of minder diep in de grond zitten, gaat dat niet op voor micro-organismen zoals bacteriën en schimmels. Deze kleine vrienden van een gezonde bodem hebben behoefte aan specifieke omstandigheden die zich op verschillende dieptes in de grond voordoen. Door te spitten worden deze leefmilieus verstoord. Het bodemleven wordt namelijk niet alleen op een andere diepte in de bodem neergezet. Er komt meer zuurstof in de bodem, de korrelstructuur wordt grover en het bodemleven wordt aan vogels en andere rovers blootgesteld. Bodemplagen kunnen beter tegen deze omstandigheden dan het voor ons gunstige bodemleven.

Voor schimmels zijn de gevolgen nog groter. Schimmels, waaronder mycorrhizale schimmels die in symbiose leven met planten, vormen een uitgebreid netwerk in de bodem. De mycorrhizale

schimmels vervullen daar een belangrijke functie: ze kunnen voedingsstoffen vrijmaken voor planten die deze anders niet op kunnen nemen, en helpen planten zich beter teweer te stellen tegen plagen en ziektes. Door te spitten wordt deze symbiose verstoord en krijgen schimmels geen kans deze netwerken op te bouwen.

Wieden, wieden, wieden

Heeft iemand ooit gezegd dat je binnen de permacultuur nooit meer hoeft te wieden? Charles Dowding zou diegene meewarig aankijken. Hoewel in een voedselbos de onkruiddruk na verloop van tijd verminderd kan worden door de onkruiden te vervangen door planten met een vergelijkbare functie maar waar je tegelijkertijd van kan oogsten, is dit in een stuk met eenjarige lastiger. Onkruiddruk is vooral in de commerciële teelt een groot probleem en is voor veel tuinders een belangrijke reden om jaarlijks te ploegen of spitten. Het idee is dat je de onkruiden onder de grond werkt om zo in het voorjaar weer schone grond te hebben.

Spitten en ploegen zijn echter noodoplossingen die op de lange termijn juist tot meer onkruiddruk kunnen leiden. Door te spitten wordt de bodem continu teruggebracht naar precies die fase waarin onkruiden het goed doen. Zij doen het een stuk beter dan de relatief zwakke

Een goede compost is essentieel voor no-dig gardening

planten die wij gekweekt hebben voor hun eetbaarheid, terwijl onkruiden zijn geëvolueerd om zich snel te vestigen en zich te verweren tegen de relatief onbeschermde omstandigheden van de open grond. Door te spitten worden bovendien onkruidzaden die diep in de bodem liggen naar boven gebracht en kunnen zo weer ontkiemen.

Het probleem waar je als beginnende tuinder tegenaan loopt is dat je bij je stuk grond de onkruiden vaak cadeau krijgt en er tijd overheen gaat voor je die gezonde bodem hebt met weinig onkruid. Het advies van Dowding is dan ook *zero tolerance* tegenover onkruiden, vooral in het begin. Elke melde-plant die nu niet in het zaad schiet, betekent 10.000(!) minder zaden in de bodem die het vol-

gende jaar kunnen kiemen. Want hoewel de dieper gelegen zaden niet langer naar boven gebracht worden door te stoppen met spitten, biedt het natuurlijk geen bescherming tegen onkruidzaad dat van boven komt.

En daar komt de eerder genoemde compost weer om de hoek kijken. Naast voeding en organisch materiaal vormt de laag compost namelijk ook een barrière voor de onkruidzaden in de bodem en helpt daarmee bij het onkruidvrij houden van je tuin.

Spitten of niet spitten?

Het antwoord op die vraag is natuurlijk geheel aan jou, de lezer. Geheel in de stijl van Dowding zou ik zeggen: kijk of je de redenen die Dowding geeft om niet te spitten logisch vindt en van toepassing op jouw plek. Blijf vooral kritisch, vergelijk de verschillende methodes en pas ze aan op jouw specifieke situatie. En onthoud: eenduidige antwoorden bestaan niet, zeker niet binnen de permacultuur.

S

De no-dig bedden op Homeacres, mei 2014

www.charlesdowding.co.uk

[blog.natuurlijkemoestuin.be/
ruth-stout-tuinieren-zonder-spitten](http://blog.natuurlijkemoestuin.be/ruth-stout-tuinieren-zonder-spitten)